

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/39/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120203071
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120203071.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Andrea Dudášová v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: Q. S., narodený X.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom Jána Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov: otec S. S., narodený XX.X.XXXX, trvale bytom O. XX, zastúpený: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, Trnava, matka P. S., rod. Z., narodená X.XX.XXXX, trvale bytom I. XXXX/X, I., zastúpená: Podhorský & Partners, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Ventúrska 1, Bratislava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvoде, o odvolaní otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 17P/20/2020-340 zo dňa 24.3.2021 vo výroku III. o výživnom, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. o výživnom a v závislom výroku IV. o náhrade trov konania ruší a vec mu v zrušenom rozsahu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo S. S., nar. XX.XX.XXXX, a P. S., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, uzatvorené dňa 14.08.2010 v Trnave zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Trnava, vo zväzku 79, ročník 2010, na strane 81, pod poradovým číslom 216, rozviedol, výrokom II. schválil rodičovskú dohodu tohto znenia: Maloleté dieťaťa Q., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, pričom obidvaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otec je oprávnený stykať sa s maloletým Q. - každý nepárny piatok od 15:00 hod. do nedele do 17:00 hod., pričom otec maloletého prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky, - každý párnny štvrtok od 15:00 hod. do 18:00 hod., pričom otec maloletého prevezme v mieste bydliska matky alebo v školskom zariadení, a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky. Matka maloletého dieťaťa je povinná maloleté dieťa na styk riadne pripraviť a v určenom čase odovzdať otcovi v mieste bydliska maloletého dieťaťa. Otec maloletého dieťaťa je povinný maloleté dieťa v určenom čase riadne vrátiť matke maloletého dieťaťa v mieste bydliska maloletého dieťaťa. Obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov na strane maloletého alebo z iných dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi bezodkladne, najneskôr 24 hodín pred určeným začiatkom styku a v prípade záujmu poskytnúť náhradný termín stretnutia., výrokom III. uložil otcovi povinnosť platiť na maloletého Q. výživné v sume 590,-Eur mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku a výtokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok označený v záhlaví súd prvej inštancie vo vzťahu k určeniu výživného odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine.

3. Súd prvej inštancie vo vzťahu k určeniu výživného vychádzal zo skutkových zistení, že maloletý má 9 rokov, je zdravý, navštevuje 1. stupeň súkromnej základnej školy O. a má priemerné náklady zodpovedajúce dieťaťu v jeho veku. Náklady na maloletého matka vyčíslila v celkovej sume 980 eur s

tým, že zahŕňajú: stravu v sume 250 eur, ošatenie v sume 70 eur, hygienické potreby v sume 20 eur, zdravotnú starostlivosť v sume 20 eur, školu v sume 500 eur, cestovné v sume 50 eur a záujmovú činnosť v sume 70 eur (klavír, šach, lyžovanie, plávanie). Náklady na bývanie matky s maloletým sú v sume 320 eur, tieto hradí otec. Matka je spoluvlastníkom bytu na ulici Z. XX v I., v podiele 1/2, avšak je tam poznámka o začatom konaní o určenie vlastníckeho práva. Matka toho času nepracuje, okrem príspevku na dieťa vo výške 24,95 eur nedisponuje žiadnym príjmom. Otec je jedným z dvoch spoločníkov a konateľov v spoločnosti S. H. s.r.o., má obchodný podiel 10%. Z ročného zúčtovania preddavkov na dani z príjmov fyzickej osoby otca za rok 2020 príjem za obdobie 8-12/2020 je v priemere cca 1.000 eur mesačne. Pred augustom 2020 spoločnosť S. H. s.r.o. vracala otcovi ním poskytnutú pôžičku, toto tvorilo príjem otca, priemerný mesačný príjem otca do júla 2020 bol v sume 1.707,50 eur, ide o príjem z uvedenej pôžičky. Z účtovnej závierky spoločnosti S. H. s.r.o. za rok 2018 vyplýva výsledok hospodárenia, a to strata 8.263 eur. Z daňového priznania uvedenej spoločnosti za rok 2019 vyplýva výsledok hospodárenia 128.190 eur a za rok 2020 spoločnosť vykazovala stratu 58.064 eur. Otec za rok 2018 nepodával daňové priznanie, nakoľko nemal príjmy a z čestného vyhlásenia otca zo dňa 3.3.2021 vyplýva, že za rok 2019 nepoberal žiaden príjem. Od apríla 2020 má výdavky v priemere 1.851,73 eur, ide o náklady na byt, výživné na maloletého, náklady na stravu, hygienu, ošatenie, kultúru. Otec býva striedavo u svojich rodičov, ako aj v Hoteli Q. v G., kde sa cena jednej noci pohybuje okolo 30 eur. Výdavky na byt, z ktorého sa odsťahoval, a ktoré hradí otec, predstavujú celkovo sumu 367,69 eur (náklady, služby, zabezpečenie bytu, upratovačka, tv, internet). Nevlastní žiadne motorové vozidlo. Otec navrhol výživné vo výške 540 eur mesačne. Matka s uvedenou sumou výživného nesúhlasila, žiadala výživné vo výške 800 eur mesačne.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie vo vzťahu k určeniu výživného tým, že maloletý má 9 rokov, plní si povinnú školskú dochádzku - navštevuje 1. stupeň základnej školy, za odôvodnené bežné mesačné náklady na maloletého uznal náklady na: súkromnú základnú školu O. vo výške 440 eur, bývanie 160 eur (polovica celkových nákladov z 320 eur), stravu 120 eur mesačne (t.j. cca 4 eur denne), hygienické potreby + zdravotnú starostlivosť 20 eur, ošatenie 50 eur a záujmovú činnosť 50 eur (klavír, šach, šport). Na základe uvedeného súd prvej inštancie ustálil celkové náklady na maloletého vo výške cca 840 eur mesačne. Otec poukázal na možnosť inej finančne menej náročnej alternatívy v podobe štátnej školy, avšak nakoľko maloletý uvedenú školu navštevuje od svojich 2 rokov, nepovažoval súd prvej inštancie zmenu školy v živote maloletého za nateraz vhodnú. Napokon súd prvej inštancie mal za to, že neobstojí ani argument otca, že otec maloletého nie je schopný uvedený náklad na školu maloletému uhrádzať. Náklady na pohonné hmoty v sume 70 eur považoval súd prvej inštancie za náklady matky, navyše nebolo preukázané, ich vynaloženie v súvislosti s maloletým. Otec v čestnom vyhlásení zo dňa 3.3.2021 uviedol, že za rok 2019 nemal žiaden príjem, pričom zároveň deklaroval, že až do júla 2020 spolu s rodinou žil z peňazí, ktoré mu vracala firma S. H. s.r.o. titulom ním poskytnutej pôžičky, uvedené vrátené sumy súd prvej inštancie posúdil ako príjem otca za výkon jeho činnosti pre spoločnosť. Do júla 2020 tak otec v priemere dostával titulom navrátenia pôžičky sumy v priemere vo výške 1.707,50 eur mesačne. Od augusta 2020 podpísal otec mandátnu zmluvu so spoločnosťou S. H. s.r.o., v ktorej vykonáva funkciu konateľa, odmena za výkon tejto funkcie je 1.000 eur brutto. Otec deklaroval, že od apríla 2020 má výdavky v priemere 1.851,73 eur. Z uvedeného potom vyplýva, že príjem otca na to, aby mohol uhrádzať takéto výdavky bude zrejme vyšší. Súd prvej inštancie mal za to, že otec je naďalej schopný uhrádzať výživné na maloletého v doposiaľ hradenej sume 540 eur, pričom právoplatnosťou rozhodnutia v predmetnom konaní zaniká nárok na výživné manželky. Súd prvej inštancie potom k výživnému na maloleté dieťa po rozvoze manželstva doteraz uhrádzanému na maloletého v sume 540 eur priznal navyše sumu 50 eur, nakoľko mal za to, že je v možnostiach otca takéto výživné uhrádzať. Súd prvej inštancie tak priznal maloletému celkovo sumu výživného vo výške 590 eur, ktorú sumu považuje za adekvátnu zárobkovým a majetkovým pomerom otca (resp. jeho potencionálnemu príjmu), ako aj jeho životnej úrovni. Pokiaľ ide o súdnu prax, rodič by mal zo svojho čistého príjmu vynakladať sumu v rozsahu 20 % - 25 % na všetky vyživovacie povinnosti. Ak stanovené výživné vo výške 590 eur predstavuje 22 % príjmu otca, potencionálny príjem otca tak predstavuje sumu vo výške 2.682 eur netto (t. j. 3.688 eur brutto). Na uvedené súd prvej inštancie poukázal v súvislosti s vyjadreniami matky, keď deklarovala príjem otca počas ich spoločného manželstva vo výške cca 3.000 eur, ktorá suma sa potencionálnemu príjmu približuje. Súd prvej inštancie teda pri stanovení výživného nevychádzal z príjmov otca v roku 2019 a 2020 deklarovaných otcom vo výške cca 1.707 eur (titulom vrátenej pôžičky), resp. 1.000 eur brutto (z mandátnej zmluvy), ale vychádzal z potencionálneho príjmu súdom ustáleného. Zo strany matky nebolo adekvátne objasnené, akým spôsobom pokrýva náklady na maloletého. Jej argument, že nepovažuje za vhodné, že jej vypomáhajú

jej rodičia a týmto nahrádzajú vyživovaciu povinnosť otca maloletého, súd prvej inštancie vyhodnotil ako účelný a nesprávny, nakoľko otec vyživovaciu povinnosť plní, poskytuje maloletému finančné prostriedky zodpovedajúce jeho pomerom, pričom matka nie je zárobkovo činná a s prihliadnutím na poskytovanú osobnú starostlivosť o maloletého, pri úhradách na nákladoch na maloletého sa spolieha výlučne na otca maloletého, keď pri súdom ustálených nákladoch na maloletého vo výške cca 800 eur požadovala výživné v sume 800 eur. Z uvedeného potom vyplýva, že finančná výpomoc od rodičov matky, resp. iných rodinných príslušníkov matky, supluje práve vyživovaciu povinnosť nezamestnanej matky, nie otca, ktorý výživné podľa názoru súdu prvej inštancie adekvátne plní. Z dôvodu hospodárnosti súd prvej inštancie nevykonal vo veci ďalšie matkou navrhované dokazovanie.

5. Súd prvej inštancie žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, keďže nezistil žiadne okolnosti prípadu, aby bolo možné priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov s poukazom na zásadu spravodlivosti.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie označenom v záhlaví vo výroku o určení výživného podal odvolanie otec z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedol, že si uvedomuje, že rodič, ktorý nemá dieťa vo svojej výlučnej osobnej starostlivosti, sa má vo zvýšenej miere podieľať na uhrádzaní nákladov na toto dieťa, avšak súdom prvej inštancie uvedený pomer medzi tým, akou mierou sa na životných nákladoch maloletého podieľa on a akou matka, považuje za absolútne nevyrovnaný a nespravodlivý. V súlade s rozhodovacou praxou sa má rodič, ktorý nemá dieťa vo výlučnej osobnej starostlivosti, podieľať na znášaní jeho životných nákladov v pomere približne 60 %. Napriek tomu súd prvej inštancie rozhodol, že k už bežak vysokej sume 540 eur, pridá ešte 50 eur navyše s odôvodnením, že nakoľko otec pred rozvodom podľa dohody prispieval výživným aj na manželku, čo po rozvode už nemusí, z takto „ušetrených peňazi“ môže ešte viac prispievať na výživu maloletého. Otec mal za to, že uvedená skutočnosť, že mu odpadne povinnosť prispievať na výživu manželky, nie je dôvodom, aby mu súd na druhej strane zvýšil výživné na dieťa a tým čiastočne nahradil jednu vyživovaciu povinnosť druhou. V súlade s názorom súdu prvej inštancie, by mal otec na výživné vynaložiť 22 % svojho čistého príjmu, čo však v praxi znamená, že súd by mal pri určovaní výšky výživného najprv zistiť, aký je skutočný čistý príjem otca a následne z takto zisteného príjmu vypočítať alikvotnú časť vo výške 22 %, ktorá by predstavovala sumu výživného. Otec v tejto súvislosti poukázal na odôvodnenie rozsudku, z ktorého jasne vyplýva, že súd prvej inštancie vyčíslil predpokladaný príjem otca účelovo tak, aby výsledný pomer medzi týmto príjmom a výdavkami na výživné zodpovedal požadovanej hodnote 22 %. Konečnú výšku potenciálneho príjmu otca súd „odôvodnil“ s poukazom na vyjadrenia matky, ktorá tvrdila, že otec počas trvania spoločného manželstva dosahoval príjem cca 3.000 eur, pričom súdom na mieru určená suma potenciálneho príjmu otca sa tomuto tvrdeniu približuje. Otec poukázal tiež na skutočnosť, že s matkou nežijú v spoločnej domácnosti už od apríla 2020 a tá tak v súčasnosti nemá reálny prehľad o jeho príjmoch. Navyše otec v konaní nepopieral, že v minulosti dosahoval vyššie príjmy než v súčasnosti. Túto skutočnosť však riadne odôvodnil tým, čo nakoniec vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku, že príjem vo výške spomínaných cca 3 000 eur, ktorý otec dosahoval počas trvania manželstva, tvorili postupné splátky pôžičky, ktorú otec poskytol spoločnosti S. H. s.r.o. na rozbeh podnikania. Otec ďalej uviedol, že mu nie je zrejmé na základe čoho súd prvej inštancie dospel k záveru o vysokej životnej úrovni otca, ktorej údajne nezodpovedajú jeho príjmy, nakoľko samotný súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že okrem bytu v spoluvlastníctve s manželkou nezistil u otca vlastníctvo žiadnych nehnuteľností, iných cenných vecí, vozidiel, úspor, ktoré by tak jeho životnú úroveň zvyšovali. Taktiež mu nie je zrejmé, že pokiaľ má výživné uhrádzané otcom zabezpečiť maloletému životnú úroveň zodpovedajúcu tej otcovej, prečo miera, akou sa na úhrade životných nákladov maloletého podieľa matka, taktiež neodzrkadľuje jej vysoký životný štandard, ktorému očividne neuškodila ani skutočnosť, že matka v súčasnosti oficiálne nemá žiadne pravidelné príjmy. Mal za to, že pokiaľ teda súd prvej inštancie chcel v konaní uplatňovať princíp tzv. potenciality, mal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jasne špecifikovať, na základe akých vlastností, schopností, príp. ďalších skutočností ustálil, že by otec mohol dosahovať vyšší príjem než v súčasnosti má. Taktiež má za to, že závery súdu prvej inštancie o predpokladanom, resp. potenciálnom príjme otca nemajú svoju oporu vo vykonanom dokazovaní a vykazujú výrazné prvky arbitrárnosti, kedy súd prvej inštancie bez bližšieho odôvodnenia, či odkazu na dôkazy z ktorých vychádzal, vyhodnotil tvrdenia a dôkazy otca ohľadom výšky jeho príjmu za nepresvedčivé a v rozpore s nimi svojvoľne určil výšku potenciálneho príjmu otca tak, aby táto zodpovedala súdom stanovenej sume výživného. Otec navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. tak, že otec je povinný platiť na maloletého výživné v sume 540 eur mesačne.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie označenom v záhlaví vo výroku o určení výživného podala odvolanie matka z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. e) Civilného sporového poriadku a podľa ustanovenia § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku. V odvolaní uviedla, že má za to, že vykonanie všetkých potrebných dôkazov zo strany súdu prvej inštancie mohlo zabezpečiť spoľahlivejšie zistenie súčasných majetkových pomerov otca a poukázala na otcom nedostatočne vysvetlené okolnosti jeho podnikateľskej činnosti a investícií do podnikateľskej činnosti, ktorá podľa názoru matky otcovi zabezpečuje oveľa väčšie zisky a príjmy, než sám deklaroval. Uviedla, že z účtovnej závierky za rok 2020 spoločnosti S. H. s.r.o., ktorej otec je spoločníkom vyplýva, že je v strate vo výške 58.064 eur, napriek uvedenému disponuje okrem niekoľkých pracovných vozidiel viacerými luxusnými vozidlami značky Mercedes a Audi, hoci v súčasnosti eviduje iba 1 zamestnanca. Otec sa k uvedenému vyjadril, že osobné vozidlá vo vlastníctve spoločnosti S. H. s.r.o. užívajú živnostníci (t. j. stavbári, robotníci) pri výkone ich práce, čo matka považovala za absurdné tvrdenie, že luxusné osobné vozidlá môžu reálne a účelne slúžiť manuálne pracujúcim živnostníkom. Z uvedeného matka považovala za zrejmé, že uvedená spoločnosť, má i napriek údajne vykázananej strate také podnikateľské výsledky, že si môže pri dvoch konateľoch a zároveň spoločníkoch a výlučne jednom zamestnancovi dovoliť vlastniť niekoľko luxusných automobilov. K zníženiu obchodného podielu otca v spoločnosti S. H. s.r.o. uviedla, že k nemu došlo v súvislosti so zvyšovaním základného imania spoločnosti zo sumy 5.000 eur na sumu 25.000 eur. Otec sa v situácii, keď spoločnosť S. H. s.r.o. v zmysle účtovnej závierky za rok 2019 vykázala tržby vo výške 1.454.945 eur a zisk vo výške 182.190 eur, t. j. po mimoriadne úspešnom roku podnikania, rozhodol, že dobrovoľne odsúhlasí zvýšenie základného imania, na ktoré nemá peniaze, za predmetný ústupok si nevyžiada a ani neobdrží žiadnu protihodnotu a že sa v prosperujúcej spoločnosti vzdá svojvoľne a bez protihodnoty 40 % na jej obchodnom podiele, preto veľkosť jeho obchodného podielu poklesla o 40 %, t. j. otec v súčasnosti disponuje 10 % obchodným podielom na uvedenej spoločnosti. Takéto konanie otca matka považovala za účelové. Ďalej uviedla, že spolu s otcom dňa 17.7.2017 nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX prostredníctvom zmluvy o prevode vlastníctva k nebytovému priestoru predali pánovi Q. O., pričom kúpnu cenu vo výške 165.000 eur prevzal a disponoval ňou výlučne otec, ktorú skutočnosť otec ani nepoprel, práve naopak uviedol, že predmetné finančné prostriedky investoval do rozvoja podnikania v rámci spoločnosti S. H. s.r.o., teda spoločnosti, v ktorej sa následne svojvoľne a dobrovoľne vzdal 40 % bez protihodnoty. Mala za to, že ani s touto skutočnosťou sa súd prvej inštancie v rozhodnutí nevysporiadal. K údajnému nulovému príjmu otca v roku 2019 matka uviedla, že otec v čestnom vyhlásení zo dňa 3.3.2021 deklaroval, že za rok 2019 nemal žiaden príjem, avšak matka disponuje písomnou informáciou, v zmysle ktorej posledný futbalový klub, v ktorom pôsobil otec, otcovi dĺžil 26.000 eur, z toho 16.000 eur ku dňu 30.4.2019. Nakoľko matka nevie overiť, kam a či boli tieto finančné prostriedky poukázané, mala za to, že by mal otec konajúcemu súdu ozrejniť, či predmetnými finančnými prostriedkami disponoval a akým spôsobom ich spotreboval. Matka sa stotožnila so záverom súdu, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti na maloletého nebolo na mieste vychádzať z príjmov deklarovaných otcom, avšak mala za to, že i súdom prvej inštancie ustálený potencionálny príjem nereflektuje skutočný stav, čo sa týka majetkových pomerov otca. Matka zároveň žiadala konajúci súd, aby vyžiadal doklady o ekonomickej činnosti spoločnosti S. H. s.r.o. a vykonal dokazovanie v rozsahu účtovných dokladov uvedenej spoločnosti preukazujúcich spôsob použitia zisku spoločnosti z roku 2019, ako aj vykonal dokazovanie prostredníctvom účtovných dokladov preukazujúcich skutočné poskytnutie pôžičky zo strany otca, taktiež aby konajúci súd skúmal, ako otec naložil so sumou 165.000 eur, ktorú nadobudol v roku 2017 v nadväznosti na predaj vyššie uvedenej nehnuteľnosti. Matka navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. tak že otec je povinný platiť na maloletého Q. výživné v sume 700 eur mesačne.

8. Kolízny opatrovník odvolanie nepodal.

9. K odvolaniu otca a matky sa vyjadril kolízny opatrovník. Vo vyjadrení uviedol, že odporúča odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

10. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že nepovažuje určený rozsah vyživovacej povinnosti otca k maloletému za adekvátny z toho hľadiska, že nereflektuje skutočnú výšku príjmov a majetkové pomery otca. Za dôležité považovala tiež poukázať na skutočnosť, že otec v odvolaní v zásade akceptoval určenie výšky výživného na maloletého v sume 540 eur napriek skutočnosti, že deklaruje príjem vo výške 1.000 eur brutto, čomu zodpovedá čistá mzda vo výške 796,12 eur. Matka

mala za to, že otec sa v podstate snaží konajúci súd presvedčiť, že ako podnikateľ žije zo sumy 256,12 eur mesačne, avšak za predpokladu, že by otec skutočne disponoval mesačným príjmom vo výške 796,12 eur netto, matka je presvedčená, že by za žiadnych okolností nie len že nepristúpil, ale v žiadnom prípade sám nenavrhol určenie výživného v sume 540 eur. Matka poukázala tiež na to, že otec vo vzťahu k verejnosti a médiám preukázateľne deklaruje prosperujúci biznis a vo vzťahu k úprave vyživovacej povinnosti poukazuje na podstatné zníženie príjmu a stratu na obchodnom podiele vo výške 40 % na spoločnosti S. H. s.r.o. K opakovaným tvrdeniam otca o vysokej a nadštandardnej životnej úrovni matky uviedla, že jej majetkové pomery v súčasnosti známky nadpriemeru nevykazujú a pomoc od jej rodinných príslušníkov v nadväznosti na súčasnú absenciu pracovného pomeru u nej, prioritne pokrýva náklady na maloletého zabezpečujúc jeho potreby, komfort a zdravý vývoj. Otec ako povinný však absenciu zavinenia pri znížení jeho príjmu, či strate na obchodnom podiele na spoločnosti S. H. s.r.o. nepreukázal, a preto tvrdenie otca, že tieto skutočnosti nastali nezávisle od jeho vôle a že ich otec vyvolať s cieľom účelovo znížiť svoj príjem nemohol, matka v plnom rozsahu rozporovala. Naopak, mala za to, že otec v rámci pojednávania svojimi odpoveďami nad všetku mieru pochybností potvrdil, že sa obchodného podielu na spoločnosti vo výške 40 % vzdal účelovo a bezodplatne a teda sa účelovo vzdal časti príjmu. Otec uviedol, že sa prostredníctvom výživného na maloletého odmieta podieľať na znášaní neopodstatnene vysokých životných nákladov matky, tieto tvrdenia otca matka považovala za nad mieru skreslené, zavádzajúce a klamlivé. Matka zotrvala na názore, že otec v skutočnosti disponuje oveľa väčším príjmom než deklaruje a než ustálil v rámci výpočtu potenciálneho príjmu súd prvej inštancie. Opätovne navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. tak, že otec je povinný platiť na maloletého výživné v sume 700 eur mesačne.

11. K odvolaniu matky sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že považuje za neprijateľné, aby matka na jednej strane tvrdila, že životná úroveň otca, ktorá v konečnom dôsledku ani neprevyšuje jej vlastnú, nezodpovedá jeho súdom ustáleným predpokladaným príjmom vo výške 3.688 eur a na druhej strane, aby ona sama, neustále sa prezentujúc návštevami rôznych hotelov a luxusných podnikov uvádzala, že je nezamestnaná bez príjmu a žije len z pomoci svojich rodičov. Matka vo svojom odvolaní opätovne poukázala na predaj nebytových priestorov z roku 2017 a v rámci tohto predaja vyplatenú kúpnu cenu, ktorú žiadala zohľadniť pri rozhodovaní súdu o výške výživného. Vo vzťahu k tejto námietke otec už počas rozvodového konania poukazyval na to, že z tejto sumy bola poskytnutá pôžička na rozbeh podnikania spoločnosti S. H. s.r.o., v ktorej je konateľom a ktorú mu táto spoločnosť vracala v postupných mesačných splátkach, ktoré v uplynulých rokoch zabezpečovali celej rodine vysokú životnú úroveň. Čestné vyhlásenie o príjmoch otca v roku 2019 matka spochybňuje tvrdením o údajnej pohľadávke vo výške 26.000 eur, ktorú mal mať otec voči poslednému futbalovému klubu, v ktorom ako profesionálny športovec pôsobil. Existenciu tejto pohľadávky matka preukazuje zoznamom dlhov tohto klubu voči otcovi, ktorý priložila k svojmu odvolaniu, tento je však len ručne popísaným papierom, na ktorom sú uvedené rôzne dátumy a sumy bez akéhokoľvek podpisu a nie je možné ho považovať za relevantný dôkaz. Otec taktiež odmietol tvrdenia matky, že si účelovo znížil svoj obchodný podiel v spoločnosti S. H. s.r.o. a opätovne zdôraznil, že k zníženiu jeho obchodného podielu nedošlo v dôsledku darovania jeho časti na tretiu osobu, či iného cieleného konania otca, ale len následkom zvyšovania základného imania spoločnosti, na ktorom sa otec z finančných dôvodov nepodieľal. Vzhľadom na súčasné hospodárske výsledky spoločnosti S. H. s.r.o. tiež uviedol, že nemôže akceptovať nepodložené tvrdenia matky, že jeho skutočný príjem údajne ešte ďaleko prevyšuje sumu, ktorú ustálil súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie pri vyčísľovaní nákladov na maloletého zohľadnil životnú úroveň otca, keď mesačné náklady na 10 ročné dieťa ustálil vo výške 840 eur. Táto suma ďaleko prevyšuje bežné náklady zdravého dieťaťa v porovnateľnom veku a sú v nej okrem iného zahrnuté aj vysoké poplatky na školné v súkromnej základnej škole O., ktorú maloletý navštevuje, ako aj pomerná časť nákladov na bývanie maloletého vo veľkom a nadštandardne vybavenom byte v úplnom centre I.. Matka sa počas celého konania snaží vyvolať dojem, že otcova životná úroveň ďaleko prevyšuje tú jej, pričom však neargumentuje priamo jeho majetkovými pomermi, ale neustále poukazuje predovšetkým na hospodárenie a majetok spoločnosti S. H. s.r.o. Vzhľadom na uvedené mal za to, že odvolanie matky je v celom rozsahu nedôvodné a jeho jediným cieľom je, prostredníctvom zvýšenia výživného na úkor otca, umožniť matke doterajší pohodlný život bez potreby zamestnať sa a znášať si svoje životné náklady vo vlastnej réžii. V závere navrhol, aby odvolací súd rozhodol v súlade s jeho odvolacím návrhom a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

12. K vyjadreniu otca k odvolaniu matky sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že trvá na tom, že otec nedostatočne vysvetlil okolnosti jeho podnikateľskej činnosti a investícií do podnikateľskej činnosti,

ktorá podľa názoru matky otcovi zabezpečuje oveľa väčšie zisky a príjmy, než sám deklaroval. Matka nikdy netvrdila, že pokiaľ bude maloletý v jej výlučnej starostlivosti, zabezpečí materiálnu starostlivosť o maloletého výlučne otec. Ďalej uviedla, že v súčasnosti musí objektívne vynakladať na maloletého značné finančné prostriedky, nakoľko súčasné výživné postačuje len na úhradu školného a stravného, pričom tenisové tréningy, pohonné hmoty, hygienické a zdravotné potreby ako aj výlety hradí výlučne matka, a teda sa podieľa aj na materiálnej starostlivosti o maloletého v oveľa väčšom rozsahu, ako predpokladal súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní. Matka si je vedomá skutočnosti, že súd prvej inštancie ustálil priemerné mesačné náklady na maloletého vo výške 840 eur a je zviazaná hradiť menšinovú časť nákladov na maloletého, avšak v tejto súvislosti podotkla, že ich prevažujúcu časť predstavujú náklady spojené so vzdelaním a rozvojom maloletého, a teda nejde o fiktívne či neopodstatnené náklady. Matka konštatovala, že otec má zrejmy problém aj s tým, že otvorila tému predaja ich spoločnej nehnuteľnosti z roku 2017, keď otec sa pokúšal od predmetného odvracať pozornosť prostredníctvom argumentu, že peniaze z predaja použil na poskytnutie pôžičky pre účely rozbehu spoločnosti S. H. s.r.o., ktoré mu následne zo strany uvedenej spoločnosti boli vračané, avšak boli spotrebované v rámci nákladov na chod rodiny a domácnosti. Mala za to, že otec do dnešného dňa konajúcemu súdu nepreukázal poskytnutie predmetnej pôžičky, iba tvrdil že táto je v spoločnosti S. H. s.r.o. riadne evidovaná. Navyše, za predaj predmetnej spoločnej nehnuteľnosti otec obdržal kúpnu cenu vo výške 160.000 eur a pôžičku spoločnosti S. H. s.r.o. deklaroval vo výške 56.000 eur. Vzhľadom k tomu potom vyvstáva otázka, kde teda ostalo zvyšných, takmer 100.000 eur z predmetného predaja, keď matka týmito prostriedkami nikdy nedisponovala. Taktiež uviedla, že otec sa žiadnym spôsobom nevyjadril k argumentácii matky, v zmysle ktorej musel ako 50 % spoločník spoločnosti S. H. s.r.o. v prvom rade zvýšenie základného imania spoločnosti na valnom zhromaždení dobrovoľne a svojvoľne schváliť. Matka mala za to, že uvedená argumentácia iba dokazuje, že sa otec prostredníctvom zníženia jeho obchodného podielu pokúša odkloniť pozornosť od spoločnosti S. H. s.r.o. V závere navrhla, aby odvolací súd rozhodol v súlade s jej odvolacím návrhom.

13. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka k odvolaniam rodičov a k vyjadreniu matky k odvolaniu otca sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že s vyjadrením kolízneho opatrovníka nesúhlasí a považuje ho na účely ďalšieho súdneho konania za irelevantné, nakoľko neobsahuje žiadnu argumentáciu a svoje stanovisko nijakým spôsobom neodôvodnil. Vzhľadom k tomu, že matka sa vo vyjadrení prevažne odvolávala na argumentáciu obsiahnutú v jej odvolaní, otec v tomto odkázal na jeho predchádzajúce vyjadrenie. K zníženiu výživného zo súčasných 590 eur mesačne na 540 eur mesačne a matkou požadovaných 700 eur mesačne opätovne zdôraznil, že už výživné vo výške 540 eur mesačne predstavuje pre neho finančný problém, pričom matkou navrhované výživné vo výške 700 eur mesačne považuje za absurdné, nakoľko matka sa domáha toho, aby otec znášal viac než 80 % zo súdom ustálených mesačných nákladov na maloletého. K zníženiu jeho obchodného podielu v spoločnosti S. H. s.r.o., ako aj ďalších matkou namietaných skutočností týkajúcich sa príjmov otca uviedol, že týmito sa už zaoberal v jeho odvolaní, ako aj v predchádzajúcom vyjadrení, ktorých sa naďalej pridržiava.

14. K vyjadreniu otca k odvolaniu matky a k vyjadreniu matky k odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník. Vo vyjadrení uviedol, že sa pridržiava svojho vyjadrenia k odvolaniam rodičov.

15. K vyjadreniu otca k vyjadreniu kolízneho opatrovníka k odvolaniam rodičov a k vyjadreniu matky k odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Vo vyjadrení uviedla, že zotrváva na už ňou podanej argumentácii, považovala však za dôležité vyjadriť sa k zavadzajúcim tvrdeniam otca. Otec na jednej strane tvrdil, že určenie výživného na maloletého vo výške 540 eur mesačne je pre neho mimoriadne zaťažujúce, no na strane druhej predmetnú výšku výživného sám v jeho odvolaní navrhol. Otec deklaroval úspešnosť v konaní, ktoré inicioval z dôvodu jeho neprimeraného ekonomického zaťaženia v dôsledku hradenia školného pre maloletého, avšak súd prvej inštancie udelil súhlas, aby maloletý začal navštevovať štátnu základnú školu až počnúc školským rokom 2022/2023. Otec je tak de facto zviazaný maloletému hradiť školné na celý nasledovný školský rok. Matka bola toho názoru, že pokiaľ by otec skutočne nemal z čoho hradiť školné, predmetnému rozhodnutiu by sa bránil, preto mala za to, že zámerom otca je len čo najviac minimalizovať výdavky na maloletého. Rozporovala tiež tvrdenie otca o jej údajnej dobrovoľnej nezamestnanosti, pričom uviedla, že sa zúčastnila už niekoľkých pohovorov, avšak bezúspešne. Vo vzťahu k zníženiu veľkosti obchodného podielu v spoločnosti S. H. s.r.o. zotrvala na svojom názore, že toto vykazuje znaky účelovosti.

16. K vyjadreniu matky k vyjadreniu otca k odvolaniu matky sa vyjadril otec. Vo vyjadrení opakovane uviedol, že matka počas celého konania poukazovala na údajnú vysokú životnú úroveň otca, ignorujúc pritom svoj vlastný nadštandard. Pokiaľ matka neustále poukazuje na podnikanie otca a výšku jeho obchodného podielu, otec považuje za relevantné zaoberať sa tiež otázkou, prečo dosiaľ, napriek vysokým finančným nárokom syna, nie je nikde zamestnaná a nedosahuje žiadny pravidelný príjem. Otec poukázal na to, že maloletý počnúc školským rokom 2022/2023 začne navštevovať štátnu základnú školu. Nad rámec toho však otec poukázal tiež na skutočnosť, že matka uviedla, že sa so súkromnou základnou školou O. dohodla na poskytnutí zľavy 30 % zo školného na maloletého, pričom táto zľava sa bude uplatňovať už od tohto školského roka (2021/2022). Vzhľadom na skutočnosť, že súdom stanovené výživné vychádzalo z ustálených nákladov na maloletého, v ktorých nebola zľava zo školného nijako zohľadnená, otec považoval za absurdné a v rozpore s akoukoľvek logikou, aby matka požadovala vyššie výživné za situácie, kedy sa náklady na maloletého znižujú, resp. preukázateľne v krátkej dobe citeľne znížia. Matka pritom vo svojom vyjadrení uviedla, že práve školné je dôvodom neštandardne vysokého výživného, ktoré otec už aj v súčasnosti platí. Napriek školou odsúhlasenému zníženiu školného však matka výživné žiadala ešte zvýšiť, s čím otec pochopiteľne nesúhlasil. Ďalej otec uviedol že pokiaľ ide o náklady na mimoškolskú aktivitu maloletého, konkrétne tenisové tréningy, tieto maloletý navštevoval už aj v minulosti, avšak náklady na ne v žiadnom prípade nedosahovali matkou uvádzanú výšku minimálne 300 eur mesačne. Pokiaľ tieto náklady v súčasnosti skutočne dosahujú matkou uvádzanú výšku, otec mal za to, že podobné aktivity maloletého je možné realizovať aj podstatne lacnejšie bez toho, aby maloletý prišiel o možnosť venovať sa tenisu. V súvislosti s majetkovými pomermi otca matka neustále poukazovala na predchádzajúce hospodárske výsledky spoločnosti S. H. s.r.o. a na zníženie obchodného podielu otca v uvedenej spoločnosti, otec sa v tomto pridržiaval svojich predošlých vyjadrení a odvolania a opätovne navrhol, aby odvolací súd rozhodol v zmysle jeho odvolacieho návrhu.

17. Matka v odvolacom konaní podala ďalšie vyjadrenie. Vo vyjadrení poukázala na argumentáciu v podanom odvolaní, ako aj nasledujúcich písomných vyjadreniach, ktorých sa v plnom rozsahu pridržiava. Opätovne však poukázala na okolnosti zníženia obchodného podielu otca na spoločnosti S. H. s.r.o., keď bezodplatne sa vzdať 40 % na obchodnom podiele by sa otcovi vyplatilo iba za nereálneho (päťnásobného) predpokladu medziročného navýšenia tržieb a ziskov spoločnosti. Takýto predpoklad je však absurdný a preto pre otca nedáva jeho dobrovoľné, ničím nevynútené vzdanie sa 4/5 jeho podielu na firme, žiadny ekonomický zmysel. Mala za to, že uvedené okolnosti z toho dôvodu vykazujú znak účelovosti, a to najmä v kontexte určovania výšky vyživovacej povinnosti na maloletého. V závere navrhla, aby odvolací súd rozhodol v súlade s jej odvolacím návrhom.

18. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkmi (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. e), f), h) Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určení výživného bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. o výživnom a v závislom výroku IV. o náhrade trov konania zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

19. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o rozvoze manželstva rodičov a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z ich manželstva na čas po rozvoze. Už právoplatnými výrokmi rozsudku súdu prvej inštancie (§ 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie manželstvo rodičov rozviedol, schválil rodičovskú dohodu o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a o úprave styku maloletého s otcom. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o výživnom. Úlohou odvolacieho súdu s poukazom na dôvody otca i matky predostreté v odvolaní bolo posúdiť, či

boli splnené podmienky na určenie výživného v rozsahu 590 eur mesačne, keď odvolacie dôvody otca i matky smerovali proti výške výživného pre maloletého určeného súdom prvej inštancie.

20. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

21. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

22. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) hmotné potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady na jedlo, ošatenie, obuv, bývanie atď., ako aj ďalšie odôvodnené potreby dôležité pre výchovu a zdravie dieťaťa súvisiace so vzdelaním, prípravou na budúce povolanie, kultúrnym, športovým a rekreačným vyžitím; za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať nepochybne aj tvorbu úspor. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom dieťaťa ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Miera odôvodnených potrieb je rôzna podľa okolností konkrétneho prípadu, predovšetkým je odstupňovaná podľa veku dieťaťa (fyzickej a duševnej vyspelosti), jeho zdravotného stavu, schopností, zručností a spôsobu prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote. Odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa sú závislé súčasne od schopností a možností rodičov. Ak sú tieto schopnosti a možnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby oprávneného dieťaťa, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú prospešné všestrannému vývoju dieťaťa. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje.

24. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného rodiča sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

25. Z obsahu spisu v prejednávanej veci však nemožno vyvodíť, že by súd prvej inštancie posudzoval vec dôsledne a že by tomu dostatočne prispôbil i postup pri dokazovaní. Vykonané dokazovanie o pomeroch otca, matky a maloletého nezodpovedá tomu, aby na jeho základe mohol byť súdom prvej inštancie vyslovený záver o uložení povinnosti otcovi platiť výživné na maloletého práve vo výške 590 eur mesačne. Súd prvej inštancie sa nie dostatočne sústredil na zistenie príjmu otca, na zistenie výdavkov všetkých účastníkov konania a ich opodstatnenosť. Súd prvej inštancie nezisťoval komplexne majetkové a zárobkové pomery otca, matky a spolužijúcich osôb (podľa vyjadrenia otca býva u svojho otca v O.), teda nevykonával uspokojivé dokazovanie o týchto otázkach. V spise sa nenachádzali žiadne doklady o pravidelných mesačných príjmoch otca a jeho spolužijúcich osôb, hoci otec opakovane uvádzal, že má pravidelný mesačný príjem najskôr titulom vrátenia pôžičky a od augusta 2020 titulom mandátnej zmluvy. Tiež sa v spise nenachádzali žiadne doklady o mesačných nákladoch na bývanie otca, matky a maloletého, žiadne doklady o pravidelných mesačných výdavkoch otca, matky a maloletého, napriek tomu, že otec deklaroval svoje výdavky v sume 1.851,73 eur a matka deklarovala výdavky na maloletého v sume 980 eur a náklady na bývanie v sume 320 eur. Súd prvej inštancie bez akéhokoľvek dokazovania (najmä predložením dokladov o ich vynaložení, napr. pokladničných dokladov, príjmových dokladov, výpisov z účtu a pod.) a zdôvodnenia ustálil mesačné náklady na maloletého na sumu 840 eur, hoci matka uvádzala sumu 980 eur (náklady na stavu znížil zo sumy 250 eur na sumu 120 eur, náklady na hygienické potreby a zdravotnú starostlivosť spolu v sume 40 eur znížil na sumu 20 eur, náklady na ošatenie znížil zo sumy 70 eur na sumu 50 eur, náklady na záujmovú činnosť znížil zo sumy 70 eur na sumu 50 eur). Súd prvej inštancie neurobil dopyt na zamestnávateľa matky S. H. s.r.o za účelom zistenia jej pravidelného mesačného príjmu s rozpísaním brutto, netto v prehľade za každý mesiac jednotlivo za celú dobu trvania pracovného pomeru a nevyžiadal si doklad o skončení pracovného pomeru matky u tohto zamestnávateľa. Hoci je matka nezamestnaná, súd prvej inštancie nezisťoval, či je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Dokonca sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku odvoláva na pracovné ponuky zodpovedajúce vzdelaniu matky so zárobkom od 800 eur do 1.200 eur, avšak žiadne takéto dôkazy neboli v konaní pred súdom prvej inštancie vykonané a účastníkom nebola daná možnosť vyjadriť sa k nim. V podstate súd prvej inštancie ani nezisťoval, z akých, resp. z koho peňazí, matka financuje náklady na svoj každodenný život a na uspokojovanie všetkých potrieb maloletého, s akou sumou peňazí matka mesačne vlastne disponuje, keď sama matka uvádzala, že je bez práce a bez príjmu.

26. Rovnako je absolútne nedostatočným zisťovanie príjmu a majetkových pomerov otca, ako správne namietala matka v odvolaní. Napriek opakovaným argumentom matky predostretých už v konaní pred súdom prvej inštancie a zopakovaných v odvolaní, sa súd prvej inštancie neuspokojivo zaoberal tvrdeniami otca o jeho finančnej situácii a okolnostiach podnikateľskej činnosti. Súd prvej inštancie si nezistil, akým spôsobom otec naložil s kúpnu cenou v sume 165.000 eur za predaj nebytového priestoru, neoveril si, či otec skutočne poskytol pôžičku spoločnosti S. H. s.r.o., ak áno v akej výške, kedy a akým spôsobom, či mu bola pôžička vrátená, ak áno, kedy, v akých sumách a akým spôsobom. Nie je potom ani zrejmé, prečo právny dôvod vrátenia pôžičky (ako uvádzal otec), súd prvej inštancie posúdil ako príjem otca za výkon jeho činnosti pre spoločnosť (???), teda bez ďalšieho zmenil titul ich poskytovania otcovi. Súd prvej inštancie neurobil dopyt na spoločnosť S. H. s.r.o., v ktorej otec pracuje na základe mandátnej zmluvy, za účelom zistenia jeho pravidelného mesačného príjmu s rozpísaním brutto, netto v prehľade za každý mesiac jednotlivo od 7.8.2020 do rozhodnutia súdu. Už vôbec sa súd prvej inštancie nevysporiadal s bezodplatným znížením obchodného podielu otca v spoločnosti S. H. s.r.o. z 50 % na 10 % a túto skutočnosť žiadnym spôsobom nevyhodnotil. Tiež súd prvej inštancie nijako nereflektoval skutočnosť, že otec je vlastníkom podielu v obchodnej spoločnosti, a to bez zisťovania hodnoty tohto obchodného podielu v nadväznosti na majetok tejto obchodnej spoločnosti. Ani záver súdu prvej inštancie o nerozdeľovaní zisku spoločnosti za roky 2018 a 2019 z dôvodu investovania do nových projektov nevyplýva z vykonaného dokazovania. Absolútne nepreskúmateľným je záver súdu prvej inštancie o ustálení potencionálneho príjmu otca práve vo výške 2.682 eur, keďže z odôvodnenia rozsudku nie je možné zistiť, akým spôsobom dospel súd prvej inštancie k takémuto potencionálnemu príjmu otca, keď jeho výšku odvíja od výšky určeného výživného, pričom práve naopak sa výška výživného má odvíjať od výšky príjmu povinného rodiča. Už vôbec nie je ničím podložený výklad uznesenia súdu prvej inštancie č. k. 39P/52/2020-20 zo dňa 7.10.2020, že výživné pre maloletého predstavuje sumu 540 eur a výživné na manželku predstavuje sumu 160 eur, keďže takéto rozdelenie zo súdom schválenej rodičovskej dohody a zmiernu nevyplýva. V nadväznosti na to nie je ani náležitá argumentácia súdu prvej inštancie o nevykonaní ďalšieho dokazovania z dôvodu hospodárnosti konania.

27. Súd prvej inštancie vo vzťahu k výživnému náležite nezisťoval všetky relevantné okolnosti pre rozhodnutie o povinnosti otca platiť výživné na maloletého práve vo výške 590 eur, pričom nevykonal i ďalšie dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu.

28. Odvolací súd zdôrazňuje, že mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav vecí, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje sa vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako predložili a navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí.

29. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

30. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

31. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka konania) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenia sa totiž chápu aj z hľadiska práv účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a tieto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu" (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného

práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia". Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

32. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k výroku o výživnom s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nimi dôsledne neriadil. Súd prvej inštancie síce rozsiahlo opisuje obsah podaní účastníkov, obsah prednesov zástupcov splnomocnencov rodičov a obsah výpovede otca na pojednávaní dňa 24.3.2021, obsah niektorých listinných dôkazov a teoretické východiská pre rozhodovanie o výživnom, avšak absentuje súborné zistenie skutkového stavu v nadväznosti na jednotlivé vykonané dôkazy. Súd prvej inštancie síce vyslovuje závery o príjme otca, pomeroch rodičov, výdavkoch rodičov a maloletého, avšak tieto závery neodôvodňuje žiadnymi dôkazmi a žiadnymi úvahami v procese hodnotenia dôkazov. Tu sa žida zdôrazniť, že odôvodnenie rozhodnutia nemá byť súhrnom súdneho spisu, ale má mať logickú nadväznosť medzi skutkovými zisteniami zistenými v procese dokazovania, úvahami súdu o hodnotení dôkazov a jeho právnymi závermi. Ak súd prvej inštancie odkazuje na ustálenú súdnu prax, mal by ju aspoň príkladmo označiť. Preskúmaný rozsudok tak nenapĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu nie sú zrejmé pre rozhodnutie súdu relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k takémuto spôsobu rozhodnutia. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci vo vzťahu k týmto výrokom, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, bez odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Postup súdu prvej inštancie, výsledkom ktorého bolo rozhodnutie o výživnom práve v sume 590 eur, nie je riadne a zrozumiteľne objasnený a odvolaciemu súd nezostáva nič iné len konštatovať, že preskúmaný rozsudok postráda vo vzťahu k výroku o výživnom náležité zdôvodnenie.

33. Úlohou súdu prvej inštancie v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu je komplexne vyhodnotiť pomery účastníkov konania, zistiť príjmy a iné náhrady príjmu otca a matky, prípadne spoluživých osôb, u matky dôvody skončenia pracovného pomeru v rozhodnom období, ale aj výdavky účastníkov konania a posúdiť ich opodstatnenosť. V zmysle vyhľadávacej zásady, vzťahujúcej sa na nesporové konania, je potrebné za rovnaké rozhodné obdobie objektivizovať príjmy a ustáliť zárobkové a majetkové pomery otca a matky, preukázaním pravidelných a nepravidelných príjmov, aktualizáciou príjmov matky a otca, získaním správ od zamestnávateľov, prípadne iných subjektov. Rovnako je potrebné sústrediť sa na podnikateľskú činnosť otca, hospodárenie obchodnej spoločnosti, v ktorej otec vlastní obchodný podiel. Tiež je nevyhnutné vymedziť výdavky všetkých účastníkov konania a ich skutočné vynakladanie overiť. Okrem príjmov a výdavkov majetkové pomery rodičov ovplyvňuje aj vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, hnutelným veciam vyššej hodnoty, peňažné prostriedky na účtoch v peňažných ústavoch. Pomery v domácnosti sú tiež ovplyvňované spolužitím s inými osobami a ich príjmami.

34. V súhrne vzhľadom na uvádzané sa tak vec vo vzťahu k určeniu výživného v preskúmanom rozsudku dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

35. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výrok III. o výživnom, vrátane závislého výroku IV. o náhrade trov konania, zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátil v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

36. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne vec v zrušenom rozsahu posúdiť, vrátane doplnenia dokazovania v naznačenom smere, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty oboch rodičov, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

37. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

38. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).